

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

KRAJOWA
POLITYKA
MIEJSKA

Projekt Krajowej Polityki Miejskiej

III Posiedzenie Regionalnego Forum Terytorialnego Woj. Dolnośląskiego
Wrocław, 18 czerwca 2015 r.

Andrzej Brzozowy
Departament Polityki Przestrzennej MliR

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA

RAMY DOKUMENTU

Krajowa Polityka Miejska (KPM)

dokument określający planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniający cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego.

ZAŁOŻENIA

- I Adresowana** jest do wszystkich polskich miast niezależnie od ich wielkości czy położenia.
- II Respektuje** samodzielność samorządu terytorialnego.
- III Odnosi się** bezpośrednio do horyzontu czasowego 2020 roku.
- IV Wskazuje** pożądane przez rząd kierunki rozwoju miast.
- V Koncentruje się** na priorytetowych zagadnieniach.
- VI Nawiązuje** do strategicznych dokumentów rządowych.
- VII Proponuje i postuluje** rozwiązania, narzędzia i instrumenty.
- VIII Tworzy** warunki dla integracji i koordynacji różnych polityk, programów rozwoju.

W ODNIESIENIU DO SAMORZĄDÓW KPM STANOWI

- pożądany kierunek rozwoju i działań,
- zbiór zaleceń,
- preferowanych działań i przedsięwzięć, jakie powinny podejmować samorzady,
- płaszczyznę odniesienia dla miast w relacjach: rząd – samorząd;

W ODNIESIENIU DO RESORTÓW I INNYCH INSTYTUCJI RZĄDOWYCH

- zobowiązanie do wpisania się w swoich działaniach w wyznaczone w KPM cele i kierunki działań,
- mechanizm koordynacji wymiaru miejskiego w politykach sektorowych.

CEL STRATEGICZNY

wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

MIASTO

KONKURENCYJNE

poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do **kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia**

SILNE

wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej poprzez wzmacnianie ich funkcji i przeciwdziałanie upadkowi ekonomicznemu,

SPÓJNE

odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich,

**ZWARTE I
ZRÓWNOWAŻONE**

wspieranie **zrównoważonego rozwoju** ośrodków miejskich oraz **przeciwdziałanie** negatywnym zjawiskom **niekontrolowanej suburbanizacji**

SPRAWNE

tworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i **partnerskiego zarządzania rozwojem** na obszarach miejskich, w tym na obszarach metropolitalnych

CENTRA WIEDZY

zgromadzone w jednym miejscu i udostępniane przez strony internetowe informacje dotyczące danego zagadnienia, których celem będzie wspieranie podmiotów polityki miejskiej, a zwłaszcza JST, w przygotowaniu i realizacji działań dotyczących złożonych lub nowych aspektów rozwoju miast

ZMIANY PRZEPISÓW

dotyczące albo zagadnień, które wymagają analizy i w dalszym kroku wprowadzenia ewentualnych zmian w prawie albo konkretnych propozycji zmian przepisów

DZIAŁANIA

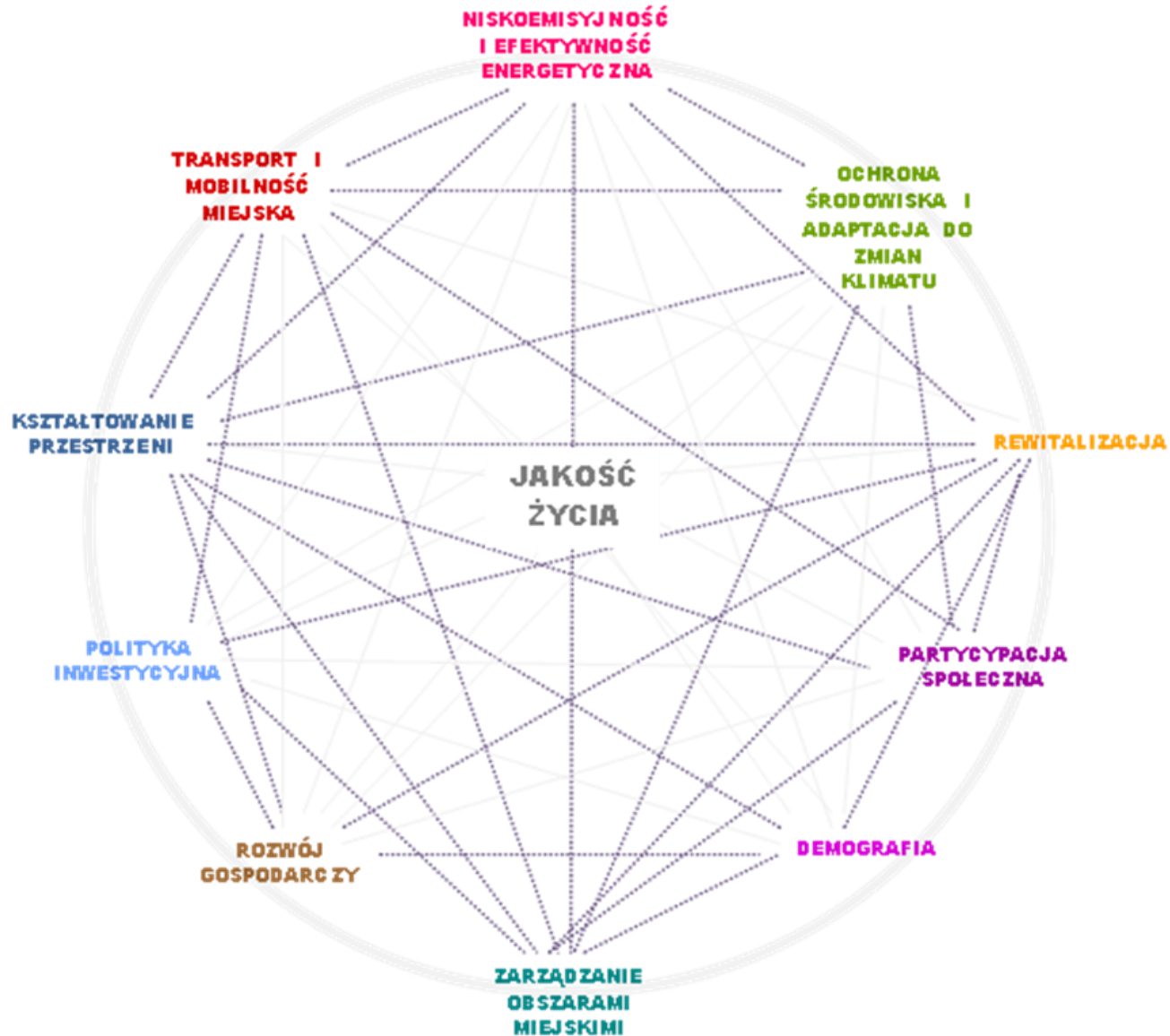
wszelkie formy działań instytucji rządowych, zidentyfikowanych jako kluczowe w danym temacie

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA

WĄTKI TEMATYCZNE

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

- aktywna rola władz miejskich
- uchwalanie dobrych jakościowo planów miejscowych
- **ograniczanie chaotycznego rozlewania się zabudowy**
- niwelowanie chaosu wizualnego i poprawa estetyki miast
- rehabilitacja tkanki mieszkaniowej
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej
- kształtowanie przestrzeni miejskich wysokiej jakości (lokalne centra, systemy przestrzeni publicznych, naprawa przestrzeni w obszarach substandardowego zagospodarowania)

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

- budowa miasta otwartego na dialog
- tworzenie **odpowiedniego „klimatu” współdziałania**: pełna, odpowiednio wczesna i transparentna informacja, wola dyskusji i osiągnięcia porozumienia ze wszystkich stron, ukierunkowanie na potrzeby mieszkańców
- priorytety w zakresie rozwijania partycypacji: **edukacja** (nabywanie wiedzy o tym jak współpracować), **realna komunikacja**, wspieranie oddolnej aktywności mieszkańców, atrakcyjne i aktywizujące metody współpracy i prowadzenia konsultacji społecznych, budowanie odpowiedzialności i troski o dobro wspólne, ewaluacja i monitoring

TRANSPORT I MOBILNOŚĆ MIEJSKA

- **zrównoważona mobilność miejska**
- zmiana zachowań komunikacyjnych – odwrócenie trendu rosnącego korzystania z samochodu osobowego
- nadawanie priorytetu komunikacji zbiorowej
- integracja systemów transportowych, systemy zarządzania ruchem ulicznym, inteligentne systemy transportowe
- poprawa warunków dla przemieszczania się pieszo i rowerem
- ograniczanie „transportochłonności” miast
- relacje z ruchem dalekobieżnym
- zagospodarowanie przestrzenne miast a ich obsługa transportowa

TREŚĆ ROZDZIAŁU STR. 48-63

Love Kraków

NISKOEMISYJNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

TREŚĆ ROZDZIAŁU STR. 63-72

- realizacja zapisów pakietu klimatyczno-energetycznego
- unowocześnianie struktur i prowadzenia polityk dla lepszego dostosowywania się do zmieniających się warunków zaopatrzenia w energię
- działania podejmowane na rzecz niskoemisyjności przyczyniają się do poprawy efektywności energetycznej
- emisja zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, problem tzw. niskiej emisji
- **plany gospodarki niskoemisyjnej**
- efektywność energetyczna budynków
- potrzeba oszczędnego gospodarowania zasobami naturalnymi i dbałość o środowisko
- niskoemisyjność a kształtowanie miast zwartych i zmiana zachowań komunikacyjnych

REWITALIZACJA

- **Narodowy Plan Rewitalizacji**
- rewitalizacja jako proces „szyty na miarę”, prowadzony na obszarach najbardziej zdegradowanych, objętych programami rewitalizacji
- kompleksowość, komplementarność, interdyscyplinarność, integracja „wewnętrzna” (poszczególne działania pomiędzy sobą) i „zewnętrzna” (z innymi politykami miejskimi, np. transportową) działań
- włączanie lokalnych społeczności i innych partnerów
- **realizacja idei miasta zwartego**
- działania związane z mieszkalnictwem
- diagnoza → wizja → dobór działań → określenie źródeł finansowania
- monitoring i ewaluacja

TREŚĆ ROZDZIAŁU STR. 72-88

NARODOWY PLAN REWITALIZACJI

DOKUMENTY

REGULACJE

**INSTRUMENTY
WSPARCIA**

**INFORMACJA I
EDUKACJA**

**rząd, samorząd terytorialny (lokalny, regionalny), mieszkańcy,
instytucje i organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy**

POLITYKA INWESTYCYJNA

- **równowaga** pomiędzy ambitnym spojrzeniem a racjonalną i oszczędną polityką wydatkowania środków, inwestycja jako adekwatna odpowiedź na wyzwania
- wpisywanie inwestycji miejskich w długofalową strategię rozwoju miast
- odpowiednie przygotowanie inwestycji
- wpływ inwestycji na funkcjonowanie miasta
- centra wiedzy, projekty pilotażowe, pomoc ekspercka, wypracowanie najlepszych praktyk i wzorców

ROZWÓJ GOSPODARCZY

- kompleksowy, realny pomysł na rozwój, powiązany z lokalnymi potencjałami i jego konsekwentna realizacja
- zidentyfikowanie i rozwijanie lokalnych specjalizacji wyznaczających kierunki rozwoju lokalnego rynku pracy, edukacji, technologii oraz innowacji
- zachęcanie przedsiębiorstw do poszukiwania i wprowadzania innowacyjnych rozwiązań
- przegląd i wzmocnienie lokalnych instytucji otoczenia biznesu, zwłaszcza w mniejszych miastach
- dbanie o wizerunek i tożsamość miasta oraz promowanie go wśród przedsiębiorców, inwestorów i turystów
- rola jakości przestrzeni publicznych i usług w atrakcyjności gospodarczej miasta
- powiązanie atrakcyjności gospodarczej miasta z demografią

TREŚĆ ROZDZIAŁU STR. 96-104

OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

TREŚĆ ROZDZIAŁU STR. 104-112

- potrzeba długofalowego podejścia do środowiska i zmian klimatycznych w myśleniu o rozwoju miasta
- poprawa środowiska naturalnego w miastach (odpowiednie kształtowanie układu komunikacyjnego i optymalizacja struktury transportu publicznego)
- promowanie terenów zielonych jako istotnego elementu struktury miasta
- ważna rola planowania przestrzennego
- gospodarka wodna (ograniczanie spływu wód opadowych, poprawa retencji, zapobieganie zasklepianiu powierzchni, zapobieganie powodzi)
- rekultywacja terenów zdegradowanych (powiązana z rewitalizacją)
- powiązanie działań adaptacyjnych z efektywnością energetyczną
- plany adaptacji do zmian klimatu w miastach pow. 100 tys. mieszkańców

DEMOGRAFIA

■ 2 najważniejsze wyzwania :

- starzenie się społeczeństwa,
- malejąca liczba ludności miast

- kompleksowe, zintegrowane planowanie strategiczne uwzgl. trendy demograficzne
- miasta przyjazne seniorom, miasta przyjazne rodzinom z dziećmi
- przyjazne przestrzenie miejsce (projektowanie uniwersalne)
- kwestie dot. mieszkalnictwa (dostępność mieszkań dla różnych grup społecznych, sektor mieszkań czynszowych)
- optymalizacja funkcjonowania miast o malejącej liczbie ludności

ZARZĄDZANIE OBSZARAMI MIEJSKIMI

- współpraca w miejskich obszarach funkcjonalnych: zasady partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, elastyczne mechanizmy współpracy (nie: przeregulowanie ale niwelowanie barier)
- zapewnienie spójności działań instytucji rządowych z kierunkami wyznaczonymi przez KPM
- dokonanie przeglądu i analizy regulacji i stanu faktycznego dot. finansów JST
- integracja gminnych dokumentów o charakterze strategicznym
- integrowanie i koordynowanie działań dla większej synergii i efektywności wydatkowania środków publicznych
- technologie w zarządzaniu miastem
- „smart city”

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA WDRAŻANIE KPM

- **Jednostki samorządu lokalnego** (podstawowy podmiot wdrażający cele KPM)
- **Samorządy województw** (tworzą mechanizmy i uczestniczą we współpracy w MOF, uwzględniają wymiar miejski w SRW; sugestia określania regionalnych polityk miejskich) – **Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego** (inicjowanie, programowanie i prowadzenie polityki miejskiej)
- Pozostałe resorty (adresowanie i dopasowywanie polityk sektorowych do potrzeb miast i ich obszarów funkcjonalnych)
  - + zaangażowani przedstawiciele partnerów społecznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców
  - + rola KFT i 16 RFT; KOT i 16 ROT

PODMIOTY KOORDYNUJĄCE WSPÓŁPRACĘ

- na poziomie rządowo-samorządowym – **Zespół KWRiST** ds. Funkcjonalnych Obszarów Metropolitalnych i Miejskich (FOMM KWRiST)
- na poziomie rządowym – **Zespół KKPR** ds. wymiaru terytorialnego, ładu przestrzennego i krajowej polityki miejskiej (MF, MG, MŚ, MPiPS, MAiC, MRiRW + *ad hoc* inne resorty i instytucje rządowe)

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA

PRACE NAD DOKUMENTEM

- **Transparentność i otwartość procesu opracowania projektu KPM**
- **Warsztaty tematyczne i konferencje w 2013 r.** (Warszawa, Wałbrzych, Katowice, Lublin)
- **Konferencje, spotkania i wydarzenia prezentujące projekt KPM i upowszechniające dyskusję (kwiecień – wrzesień 2014)** Warszawa, Gdańsk, Wodzisław Śl., Uniejów, Suchy Las, Grudziądz, Nowy Sącz, Wieliczka, Katowice, Bełchatów, Świdnica i in.
- **Spotkania bilateralne i tematyczne z organizacjami** (GKUA, SITKOM, FR, eksperci, itd.)
- **Dyskusja z resortami i samorządami** (Zespół KKPR, UMP, ŚZGiP, ZMP/UMP, FOMM KWRiST, Konwent Marszałków RP, spotkania bilateralne)

- **Równoległe prace resortu (legislacyjne i inne) powiązane z KPM**
  - rewitalizacja (ustawa o rewitalizacji, NPR); pl. przestrzenne (tzw . mała nowelizacja uopizp); rozporządzenie OF
  - programy 2014-2020 (zasady polityki przestrzennej, rewitalizacja, ZIT i in.)
- **Aktywność różnych podmiotów i środowisk**
- **Rozwój współpracy poziomej na poziomie lokalnym (m.in. ze wsparciem MliR różnego typu)**
- **Rosnąca świadomość i znaczenie w debacie publicznej różnych problemów rozwoju miast (ład przestrzenny, partycypacja społeczna, współpraca w obszarach funkcjonalnych, jakość środowiska, estetyka miast itd.)**
- **Dyskusja na forum unijnym nt. Agendy Miejskiej UE**

→ **Konieczność synchronizacji prac i treści dokumentów**

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

KRAJOWA
POLITYKA
MIEJSKA

Dziękuję za uwagę

www.mir.gov.pl/miasta
miasta@mir.gov.pl